

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 14Csp/215/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120213422
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Lampartová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8120213422.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2 14Csp/215/2020

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Evou Lampartovou v spore žalobkyne: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom XX. augusta XX/XX, C., právne zastúpenej: JUDr. Peter Vachan, LL.M, advokát so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, proti žalovanému: Tatra banka, a.s., so sídlom Hodžovo námestie 3, Bratislava, IČO: 00 686 930 o určenie, že úvery sú bezúročné a bez poplatkov takto

rozhodol:

2 14Csp/215/2020

Súd u r č u j e , že úver poskytnutý na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č.: XX-XXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 24.07.2014 je bezúročný a bez poplatkov.

Súd u r č u j e , že úver poskytnutý na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č.: D. uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 24.11.2014 je bezúročný a bez poplatkov.

Súd u r č u j e , že úver poskytnutý na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č.: XX-XXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 10.2.2015, je bezúročný a bez poplatkov.

Súd u r č u j e , že úver poskytnutý na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č.: XX-XXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 13.3.2015, je bezúročný a bez poplatkov.

Súd u r č u j e , že úver poskytnutý na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č.: XX-XXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 29.4.2015, je bezúročný a bez poplatkov.

Súd u r č u j e , že úver poskytnutý na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č.: XX-XXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 6.5.2015, je bezúročný a bez poplatkov.

Žalobkyňa m á n á r o k na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ō v o d n e n i e :

Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 27.11.2020 domáhala, aby súd určil, že úvery poskytnuté na základe zmlúv o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. XX-XXXXXXXXXX zo dňa 24.7.2014, č. D. zo dňa 24.11.2014, č. XX-XXXXXXXXXX, č. XX-XXXXXXXXXX, E. XX-XXXXXXXXXX F. E. XX-XXXXXXXXXX, uzavretých medzi žalobkyňou a žalovaným, sú bezúročné a bez poplatkov. Naliehavý právny záujem na podaní žaloby o určenie odôvodnila s poukazom na § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. Žalobu odôvodnila tým, že v pozícii dlžníka uzavrela so žalovaným v pozícii veriteľa predmetné zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby. Na základe zmluvy č. XX-XXXXXXXXXX zo dňa 24.7.2014 (ďalej aj „Zmluva č. 1“) jej bol poskytnutý úver vo výške 10 000 EUR, ktorý sa zaviazala splácať v pravidelných 84 mesačných splátkach po 166,21 EUR. Na základe zmluvy č. D. zo dňa 24.11.2014 (ďalej aj „Zmluva č. 2“) jej žalovaný poskytol úver vo výške 6 550 EUR, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splácať v pravidelných 84 mesačných splátkach po 119,44 EUR. Na základe zmluvy č. XX-XXXXXXXXXX (ďalej aj „Zmluva č. 3“) jej bol poskytnutý úver vo výške 1 850 EUR a zaviazala sa ho splácať v pravidelných 84 mesačných splátkach po 34,76 EUR. Na základe zmluvy č. XX-XXXXXXXXXX (ďalej aj „Zmluva č. 4“) jej žalovaný poskytol úver vo výške 2 500 EUR, ktorý sa zaviazala žalobkyňa splácať v pravidelných 84 mesačných splátkach po 47,54 EUR. Na základe zmluvy č. XX-XXXXXXXXXX (ďalej aj „Zmluva č. 5“) jej žalovaný poskytol úver vo výške 2 000 EUR, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splácať v pravidelných 84 mesačných splátkach po 35,81 EUR. Napokon na základe zmluvy č. XX-XXXXXXXXXX (ďalej aj „Zmluva č. 6“) jej žalovaný poskytol úver vo výške 2 000 EUR, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splácať v pravidelných 84 mesačných splátkach po 32,20 EUR.

Žalobkyňa s poukazom na § 9 ods. 2 písm. f) a § 4 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. uviedla, že všetkých šesť zmlúv neobsahuje jednoznačný údaj o termíne konečnej splatnosti, na základe čoho nebolo objektívne možné zistiť rozsah záväzku žalovaného. V Zmluve č. 1 a č. 2 je termín konečnej splatnosti uvedený ako „do 7 rokov/roka od splatnosti prvej mesačnej anuitnej splátky“, v Zmluvách č. 3, č. 4 a č. 5 je termín konečnej splatnosti uvedený ako „84 mesiacov od splatnosti prvej mesačnej splátky“ a v Zmluve č. 6 je termín konečnej splatnosti uvedený ako „v deň splatnosti poslednej 34. Splátky (t.j. 33 mesiacov od splatnosti prvej Splátky), resp. v deň určený v zmysle čl. III, bod 6 Zmluvy“. Pre spotrebiteľa tak nie je možné bez väčších ťažkostí a s istotou identifikovať termín konečnej splatnosti úverov, resp. aj doby trvania úverov, čo má vplyv na jeho schopnosť posúdiť rozsah svojho záväzku. Dodávateľ mal všeobecné (tzv. typové) údaje matematicko-logickými operáciami premietnuť do konkrétneho časového údaja, ktorý mal konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru predstavovať. Bolo totiž v jeho kompetencii určiť všetky potrebné údaje na výpočet konečnej splatnosti tak, že spotrebiteľ by mal pri podpise zmluvy k dispozícii konkrétne informácie o dĺžke splácania úveru. S poukazom na § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 i Smernicu 2008/48 je tak podľa žalobkyne potrebné považovať predmetné úvery za bezúročné a bez poplatkov.

Žalobkyňa ďalej uviedla, že Zmluvy č. 2 až 6 neobsahujú údaj o celkovej výške úveru podľa § 9 ods. 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. a je tiež uvedená nesprávna RPMN v neprospech spotrebiteľa. Poukázala na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-377/14 Radlinger proti FINWAY, a.s., v zmysle ktorého celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú spotrebiteľovi reálne vyplatené. Žalobkyňa na základe Zmluvy č. 2 reálne čerpala sumu 6 419 EUR (okamžite bol započítaný poplatok vo výške 131 EUR), pričom v zmluve je uvedený nesprávny údaj 6550 EUR, na základe Zmluvy č. 3 reálne čerpala sumu 1 813 EUR (okamžite započítaný poplatok vo výške 37 EUR), pričom v zmluve je uvedený nesprávny údaj 1 850 EUR, na základe Zmluvy č. 4 reálne čerpala sumu 2450 EUR (okamžite započítaný poplatok vo výške 50 EUR), pričom v zmluve je uvedený nesprávny údaj 2 500 EUR, na základe zmluvy o úvere č. 5 a 6 reálne čerpala sumu 1960 EUR (okamžite započítaný poplatok vo výške 40 EUR), pričom v zmluvách je uvedený nesprávny údaj 2 000 EUR. Má to rovnaké následky ako keby v zmluve údaj o celkovej výške úveru nebol uvedený vôbec. Táto nesprávna celková výška úveru má v konečnom dôsledku za následok, že v zmluve je uvedená nesprávna výška RPMN a to v neprospech spotrebiteľa, keďže výpočet RPMN závisí od celkovej výšky úveru.

Žalobkyňa mala tiež za to, že všetky zmluvy o úvere neobsahujú obligatórnu náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z., a to „podmienky, ktoré upravujú uplatňovanie úrokovej sadzby, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové

sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,“ a tiež obligatórnu náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z., a to: „všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov“. Poukázala pritom na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/49/2019 zo dňa 26.8.2019, v zmysle ktorého medzi predpoklady použité na výpočet RPMN patrí aj matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN.

Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 17.12.2020 navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Nestotožnil sa s tvrdením žalobkyne, že by zmluva obsahovala neurčito, prípadne neobsahovala vôbec údaj o termíne konečnej splatnosti a dobe trvania zmluvy, keďže obe tieto skutočnosti bez pochybností uvádza v základných ustanoveniach zmluvy slovným spojením „do 7 rokov/roka od splatnosti prvej mesačnej anuitnej splátky“, resp. „do 84 mesiacov od splatnosti prvej mesačnej splátky“, resp. „v deň splatnosti poslednej 34. Splátky (t.j. 33 mesiacov od splatnosti prvej Splátky), resp. v deň určený v zmysle čl. III, bod 6 Zmluvy“. Úverové zmluvy teda mali trvať 7 rokov, resp. 84 mesiacov, resp. 33 mesiacov a konečná splatnosť úverov mala nastať do 7 rokov, resp. do 84 mesiacov, resp. do 33 mesiacov odo dňa splatnosti prvej mesačnej splátky, pokiaľ nebude úver splatený skôr na žiadosť dlžníka. Príslušné úverové zmluvy uvádzajú splatnosť pravidelnej mesačnej splátky na 22. deň, 19. deň, 25. deň a 24. deň v príslušnom kalendárnom mesiaci. Žalovaný poukázal na eurokonformný výklad, Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a skutočnosť, že náležitosť „termín konečnej splatnosti“ nie je náležitosťou v zmysle smernice, preto jej absencia nemá vplyv na posúdenie rozsahu záväzku spotrebiteľa zo zmluvy. Rozširujúci výklad by žalovaného postihoval neprimeranou sankciou v rozpore s právom EÚ. Článok 10 ods. 2 písm. h) smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Článok 10 ods. 2 písm. c) smernice vyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala „dĺžku trvania zmluvy o úvere“, pričom smernica predstavuje tzv. úplnú harmonizáciu, teda členské štáty pri implementácii nesmú zachovať ani zaviesť vo vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení smernice. Porušenie povinnosti eurokonformného výkladu podľa Ústavného súdu SR zakladá porušenie článku 46 Ústavy SR. Rozpor znenia zákona so smernicou bol potvrdený aj zákonodarcom, keď novelizoval znenie § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. tak, že vypustil slová „a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“ a v dôvodovej správe uviedol, že ide o zabezpečenie súladu s predmetnou smernicou. Žalovaný ďalej poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 a uviedol, že postačuje ak je splatnosť poslednej splátky vymedzená určiteľne, pričom táto podmienka bola v zmluvách nepochybne splnená. Časový okamih je určený konkrétne a zreteľne tak, aby spotrebiteľ nemal pochybnosť, na aké dlhé obdobie zmluvu uzatvára. Žalovaný mal tiež za to, že údaj o termíne konečnej splatnosti určený konkrétnym dátumom nie je rozhodujúcou náležitosťou pre vykonanie voľby medzi viacerými úverovými produktmi, ale skôr celková suma, ktorú sa spotrebiteľ zaväzuje zaplatiť a RPMN. Nebolo mu jasné, ako by samotný údaj o termíne konečnej splatnosti vyjadrený dátumom mohol vstúpiť do porovnania s konkurenciou. Naopak práve formulácia „do 84 mesiacov od splatnosti prvej mesačnej splátky“, resp. v deň splatnosti poslednej 34. splátky (t.j. 33 mesiacov od splatnosti prvej splátky), resp. v deň určený v zmysle čl. III, bod 6 Zmluvy“ je práve spôsobilá zorientovať spotrebiteľa. Poukázal aj na rozhodnutie ESD C-331/18 (TE vs. Pohotovosť, s.r.o.), ktoré poukázalo na to, že je nevyhnutné, aby bolo vnútroštátne právo vykladané v súlade s cieľmi Smernice 2008/48 a právom Únie. Žalovaný poukázal aj na slovenskú judikatúru ohľadom výkladu pojmu „termín konečnej splatnosti“, ktorá sa nestotožňuje so záverom potreby dátumového určenia tohto údajá. Určenie termínu konečnej splatnosti v rokoch alebo v mesiacoch a pri súčasnom určení počtu splátok, dátumu splátok, celkovej sumy, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť a RPMN a priemernej RPMN, je dostatočne zrozumiteľné a presné pre posúdenie ich vplyvu na rozsah záväzku spotrebiteľa zo zmluvy. Nie je možné zaťažovať veriteľa sankciou bezodplatnosti úveru, ktorá nerešpektuje dostatočný priestor pre gramatický výklad ustanovenia (termín konečnej splatnosti), nerešpektuje zásadu primeranosti a v neposlednom rade nerešpektuje stav, že konečná splatnosť nie je náležitosťou zmluvy podľa Smernice, pričom v posudzovanej zmluve nechýba, ale je dostatočne zrozumiteľne vyjadrená časovým údajom.

Čo sa týka obligatórnej náležitosti o výške čerpaného úveru, žalovaný mal za to, že zmluvy obsahujú tieto údaje a úvery boli poskytnuté v zmluvách uvedených výškach v prospech účtu žalobkyne. Spracovateľský poplatok bol zo strany žalovaného zúčtovaný z účtu žalobkyne pri každej úverovej zmluve až po tom, ako bol úver reálne žalobkyni poskytnutý. Uvedené vyplýva aj z argumentácie

žalobkyne obsiahnutej v žalobe. Poplatok je zúčtovaný z prostriedkov nachádzajúcich sa na účte žalobkyne až následne po poskytnutí celej sumy úveru, pričom je irelevantné, akého pôvodu boli finančné prostriedky na účte žalobkyne, z ktorých bol spracovateľský poplatok zúčtovaný. Poplatok je súčasťou celkových nákladov a teda aj výpočtu RPMN. Neobstojí tak odvolávanie sa na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-377/14, nakoľko celková výška úveru bola v danom prípade daná k dispozícii žalobkyňi a tieto jej boli reálne v celej výške vyplatené. Keďže výška úveru je uvedená správne a poplatok vstupuje riadnym spôsobom do výpočtu RPMN, je správne uvedená aj výška RPMN.

Ohľadom obligatórnej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. žalovaný uviedol, že vo všetkých zmluvách bola dohodnutá počas celej doby trvania úverových zmlúv fixná úroková sadzba, preto nie je možné požadovať, aby úverové zmluvy obsahovali podmienky, ktoré by mali vplyv na zmenu úrokovej sadzby. Keďže úroková sadzba je fixná, nemenná počas celého trvania úverovej zmluvy, neuplatňuje sa žiadny index, referenčná úroková sadzba a ani časové obdobia, v ktorých by sa táto úroková sadzba mala meniť.

Vzorec na výpočet RPMN je uvedený v základe, preto nemôže byť pre žalobkyňu neznámym údajom. Výpočet RPMN je založený na zákonom predpoklade, že úverová zmluva ostane platná po dohodnutú dobu a že veriteľ a spotrebiteľ splní záväzky podľa podmienok a v termínoch stanovených v úverovej zmluve. Pokiaľ je tento zákonný predpoklad naplnený, RPMN je vyjadrením skutočnej ceny za úver, pokiaľ sa nepoužívajú iné predpoklady, ktoré by mohli mať vplyv na správne vnímanie hodnoty RPMN zo strany spotrebiteľa. Na výpočet RPMN v predmetnej veci neboli použité žiadne dodatočné predpoklady, lebo to nebolo potrebné, vychádzalo sa z reálnych údajov dotknutého úveru, teda neboli použité žiadne domnienky (predpoklady), ktoré by v podobe predpokladov k výpočtu vstupovali do RPMN. Predpoklady pre výpočet RPMN sa používajú najmä pri kontokorentných úveroch alebo platobných kartách, kedy niektoré premenné do výpočtu RPMN nie sú známe, a preto je nevyhnutné vychádzať z predpokladov, ktoré pre tento prípad stanovuje zákon o spotrebiteľských úveroch. B predmetných úverových prípadoch, keďže išlo o štandardné splátkové úvery, nebolo potrebné použiť žiadny predpoklad. Úverové zmluvy spĺňajú všetky zákonné požiadavky vyžadované pre uvádzanie RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Zákonná úprava dáva v § 19 zák. č. 129/2010 Z.z. veriteľovi možnosť použiť aj ďalšie predpoklady, ktoré môžu v následkoch výpočtu odlišovať hodnotu RPMN jedného dodávateľa od hodnoty RPMN iného dodávateľa v trhovom prostredí a informačný deficit spotrebiteľa môže zmeniť jeho ekonomickú voľbu. Z tohto dôvodu je pre spotrebiteľa nevyhnutné poznať všetky predpoklady pre výpočet RPMN, ktoré boli použité, ak je to potrebné. V posudzovanom úverovom vzťahu takéto použitie potrebné nebolo. Úverová zmluva obsahuje všetky premenné, ako je výška úveru, výška splátky, jej interval, počet splátok, výška úrokovej sadzby a prípadných poplatkov, ktoré sú zákonným obsahom vzorca pre výpočet RPMN obsiahnutého v prílohe č. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. V zmysle zákona i smernice 2008/48 premenné nepredstavujú predpoklady pre výpočet RPMN, ktoré možno pri jeho výpočte použiť.

Žalobkyňa v replike zo dňa 18.1.2021 zotrvala na tvrdení, že zmluvy o úvere neobsahujú jednoznačný údaj o dobe trvania zmluvy a termíne konečnej splatnosti, čo má jednoznačne vplyv na posúdenie rozsahu záväzku. V zmluvách nie je uvedené, kedy nastane zročnosť prvej mesačnej splátky, ani presne v ktorý deň bude úver poskytnutý. Pre spotrebiteľa preto nie je možné bez väčších ťažkostí a s istotou identifikovať termín konečnej splatnosti úveru, resp. aj doby trvania úveru. Neuvedenie tohto údaju môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku, keďže spotrebiteľ nevie, od akého dátumu má počítať dobu trvania zmluvy, keďže zročnosť prvej mesačnej splátky nie je určená. Žalobkyňa poukázala na rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoCsp/36/2020 zo dňa 1.12.2020 a sp. zn. 16CoCsp/3/2020 zo dňa 30.11.2020, z ktorých druhý uvedený rozsiahlejšie citovala vo vzťahu k požiadavkám Smernice č. 2008/48 z 23.4.2008 a zákonným požiadavkám. V ďalšom texte sa vyjadrila k poplatku za poskytnutie úveru v tom smere, že veriteľ už na úvod zmluvného vzťahu si započítal poplatok a tak ukrátil spotrebiteľa o skutočnú výšku dojednaného spotrebiteľského úveru, pričom ide o neprípustný postup v rozpore so záverom Súdneho dvora EÚ vo veci C-377/2014. Má to konzekvencie tak čo do údajov o RPMN, tak aj o úrokovej sadzbe a v konečnom dôsledku čo do výšky splátok. Všetky tri údaje totiž vychádzali z nesprávnej výšky spotrebiteľského úveru, keď vychádzali z istiny, aká je uvedená v zmluve, a nie z reálnej sumy, ktorá bola žalobkyňi poskytnutá zo strany žalovaného. Ohľadom predmetného poplatku tiež poukázala na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/151/2018 zo dňa 16.1.2020. Vo vzťahu k predpokladom použitým na výpočet RPMN citovala dôvodovú správu k zákonu č. 129/2010 Z.z. k údajom o RPMN. Ústavný súd SR v rozhodnutí č.k. IV. ÚS 71/2013-36 zo dňa 23.5.2013 uviedol, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Zákonodarca v dôvodovej správe používa pojem výpočet RPMN a podľa názoru

žalobkyne pod pojmom predpoklady použité pre výpočet RPMN je potrebné chápať veličiny dosadené do vzorca na výpočet RPMN, ktorý tvorí prílohu zákona č. 129/2010 Z.z. Zo zmlúv nie je zrejmé, aké predpoklady boli použité na výpočet RPMN, a teda nebola naplnená dikcia daného ustanovenia. Citovala tiež článok V ods. 1 písm. g) smernice 2008/48/ES z 23.4.2008 a časť rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/49/2019 zo dňa 26.8.2019. Keďže vo všetkých zmluvách o úvere nie sú uvedené všetky predpoklady použité pre výpočet RPMN prostredníctvom reprezentatívneho príkladu, v ktorom sa uvedú všetky predpoklady použité na výpočet tejto RPMN, zmluvy o úvere neobsahujú ďalšiu povinnú náležitosť a sú preto bezúročné a bez poplatkov.

Žalovaný nevyužil možnosť dupliky.

Keďže žalobkyňa na výzvu súdu na predloženie úplného znenia zmlúv o úveroch, ktorých určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti sa domáha, súdu oznámila, že nemá k dispozícii zmluvy o úvere v inej forme než tej, ktoré predložila spolu so žalobou, súd vyzval na predloženie úplného znenia zmlúv žalovaného.

Žalovaný v podaní zo dňa 25.8.2022 oznámil súdu, že zmluva o úvere č. 00-0002146082 zo dňa 24.11.2014 bola uzatvorená v listinnej podobe, pričom žalobkyňou predložená zmluva obsahuje aj dátum a podpis strán. Ďalšie zmluvy o úvere boli uzatvorené v elektronickej forme v prostredí internet bankingu, pričom žalobkyňa odsúhlasila zmluvy prostredníctvom identifikačného a autentifikačného nástroja karta/čítačka s tým, že zmluva č. XX-XXXXXXXXXX bola uzatvorená dňa 5.5.2015, zmluva č. XX-XXXXXXXXXX dňa 9.2.2015, zmluva č. XX-XXXXXXXXXX A. 13.3.2015, zmluva č. XX-XXXXXXXXXX dňa 29.4.2015 a zmluva č. XX-XXXXXXXXXX dňa 24.7.2014. Žalovaný zároveň prehlásil, že obsah všetkých zmlúv sa zhoduje s listinami predloženými žalobkyňou a tieto skutočnosti medzi stranami nie sú sporné.

Na výzvu súdu žalovaný tiež podaním zo dňa 6.10.2022 objasnil spôsob, akým bola v jednotlivých úverových zmluvách určená celková čiastka a poskytol prepočet jednotlivých celkových čiastok. Taktiež sa vyjadril, že poistenie nebolo podmienkou získania úveru, bolo ponúkané samostatne a žalobkyňa mala možnosť odmietnuť poistenie. Napokon vo vzťahu k skúmaniu bonity žalobkyne pred poskytnutím úverov mal za to, že žalovaný si splnil svoju povinnosť v súlade s § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia jednotlivých úverových zmlúv. V prípadoch predschválených úverov žalovaný ako veriteľ zohľadňoval interné informácie a údaje o klientovi dostupné v databáze banky, internú úverovú angažovanosť klienta a priemer kreditov a debetov na účte klienta za mesiac pre obdobie 6 mesiacov predchádzajúcich predschválenej ponuke. Samotný systém predschválenia je tak posúdením bonity klienta v súlade s platnou legislatívou. Žalobkyňa dostala predschválené ponuky vo vlnách (vlna 11 – 10 000 EUR, vlna 13 – 6 550 EUR, vlna 14 – 6 500 EUR, vlna 15 – 1 850 EUR). V jednej vlne bol žalovanej predschválený úver až do výšky 6 500 EUR, pri ktorom si sama žalobkyňa zvolila postupné čerpanie ponuky (vlna 14 – 2 000 EUR, 2 000 EUR a 2 500 EUR). Preto sa javí, že bolo žalobkyňi v krátkom čase poskytnutých 6 úverov, avšak dokopy bola výška úverov zohľadnená tak, aby bol na základe získaných údajov žalobca schopný splácať úvery. Žalovaný pripojil tabuľku poskytnutých úverov s priradením jednomesačného priemeru kreditov na prospech účtu dlžníka za sledované obdobie 6 mesiacov. Záverom uviedol, že žalovaný pri preverovaní schopnosti splácať úver zohľadňoval všetky takto získané údaje jednotlivo a vo svojej vzájomnej súvislosti a mal za to, že zisťoval dostatočný rozsah informácií, aby bolo možné relevantným spôsobom posúdiť schopnosť žalobcu splácať spotrebiteľský úver.

Súd vec prejednal na dvoch pojednávaniach - dňa 6.9.2022 a 11.11.2022, ktorých sa žalobkyňa a jej právny zástupca nezúčastnili, pričom ich neprítomnosť ospravedlnil právny zástupca žalobkyne s ohľadom na dodržanie zásady hospodárnosti a účelnosti trov konania, pričom navrhol, aby súd konal a rozhodol v ich neprítomnosti.

Žalovaný na pojednávaniach zotrval na doterajšej argumentácii, a teda, čo sa týka domnejšej absencie termínu konečnej splatnosti a doby trvania zmluvy, poukázal na konštantnú judikatúru súdov, že nie je možné túto požiadavku vykladať tým spôsobom, že by v zmluve mal byť uvedený konkrétny dátum, ale je postačujúce, aby spotrebiteľ vedel zistiť termín poslednej splátky, a tak zistiť dobu trvania zmluvy, resp. konečnú splatnosť zmluvy. K domnejšej chybnéj výške poskytnutého úveru uviedol, že úver bol vždy poskytnutý žalobkyni a až následne boli odpočítané jednotlivé poplatky za poskytnutie úveru. Podmienky pre uplatňovanie úrokovej sadby nebolo potrebné uvádzať, nakoľko bola vo všetkých zmluvách dojednaná fixná úroková sadzba. Napokon k predpokladom pre výpočet RPMN uviedol, že v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR i konštantnej judikatúry súdov nie je nevyhnutné, aby zmluvy o spotrebiteľských úveroch obsahovali aj matematický výpočet RPMN a je postačujúce, aby sa v zmluve uvádzali jednotlivé údaje, ktoré sa použili pri výpočte RPMN a súčasne nie je nevyhnutné, aby boli predpoklady pre výpočet RPMN osobitne označené. V danom prípade neboli žiadne dodatočné údaje pre výpočet RPMN potrebné a všetky uvedené v zmluve sú uvedené dostačujúco. Čo sa týka poistenia, mal za to, že preukázal, že žiaden z úverov nebol podmienený poistením a odmietnutie poistenia by nemalo vplyv na cenu, resp. ostatné podmienky úveru. Vo vzťahu k bonite uviedol, že žalovaný naplnil všetky legislatívne podmienky pri posudzovaní bonity žalobkyne, preto nemožno na dané úvery hľadieť ako na bezúročné a bezpoplatkové.

Súd na pojednávaniach vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými stranami i obstaranými súdom (na čl. 7 zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. XX-XXXXXXXXXX G. dňa 24.7.2014, na čl. 9 zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. D. zo dňa 24.11.2014, na čl. 11 rubovej strane záznam o sprostredkovaní zo dňa 24.11.2014, na čl. 12 rubovej strane poučenie spojené s uzatvorením rozhodcovskej zmluvy, na čl. 13 štandardné Európske informácie o spotrebiteľskom úvere, na čl. 14 rubovej strane informácia o RPMN a priemernej RPMN k úveru č. D., na čl. 15 záznam o sprostredkovaní zo dňa 24.11.2014, na čl. 16 zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. XX-XXXXXXXXXX, na čl. 20 zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. XX-XXXXXXXXXX, na čl. 24 zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. XX-XXXXXXXXXX, na čl. 28 zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. XX-XXXXXXXXXX, na čl. 32 všeobecné poisťovné podmienky pre poistenie k spotrebiteľskému úveru – 2004/1, výpis z lustrácie v Sociálnej poisťovni za obdobie od 1.4.2014 do 1.6.2015), oboznámil sa s ostatným spisovým materiálom a zistil nasledujúci skutkový stav:

Žalobkyňa uzavrela dňa 24.7.2014 so žalovaným Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. XX-XXXXXXXXXX (ďalej tiež „Zmluva č. 1“), na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyni bezúčelový spotrebiteľský úver na sumu 10 000 EUR s nasledovnými podmienkami: výška úrokovej sadzby 9,90 %, RPMN 10,51 %, priemerná hodnota RPMN 11,89 %, dátum poskytnutia úveru – okamihom uzatvorenia zmluvy, konečná splatnosť úveru – do 7 roka/rokov od splatnosti prvej mesačnej anuitnej splátky, výška pravidelnej mesačnej anuitnej splátky úveru 166,21 EUR, termín splatnosti splátky a poisťného – 22. dňa príslušného mesiaca, počet splátok – 84, výška mesačného poisťného pre poistenie – 8,31 EUR, výška celkovej čiastky, ktorú musí dlžník zaplatiť 13 961,64 EUR, spracovanie žiadosti o úver 0 EUR.

Dňa 24.11.2014 uzavrela žalobkyňa so žalovaným Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. D. (ďalej tiež „Zmluva č. 2“), na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyni bezúčelový spotrebiteľský úver na sumu 6 550 EUR s nasledovnými podmienkami: výška úrokovej sadzby 12,9 %, RPMN 13,97 %, priemerná hodnota RPMN 11,25 %, dátum poskytnutia úveru – najneskôr do piatich pracovných dní od splnenia podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru uvedených v zmluve, konečná splatnosť úveru – do 7 roka/rokov od splatnosti prvej mesačnej anuitnej splátky, termín splatnosti pravidelných mesačných anuitných splátok spotrebiteľského úveru – 19. dňa príslušného mesiaca, počet pravidelných mesačných anuitných splátok – 84, výška pravidelnej mesačnej anuitnej splátky úveru 119,44 EUR, výška mesačného poisťného pre poistenie – 1,31 EUR, výška celkovej čiastky, ktorú musí dlžník zaplatiť 10 044,52 EUR, spracovanie žiadosti o úver (spracovateľský poplatok) 131 EUR.

Dňa 9.2.2015 uzavrela žalobkyňa so žalovaným Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. XX-XXXXXXXXXX (ďalej tiež „Zmluva č. 3“), na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyni bezúčelový spotrebiteľský úver na sumu 2 500 EUR s nasledovnými podmienkami: výška úrokovej sadzby 14,30 %, RPMN 15,55 %, priemerná hodnota RPMN 17,33 %, dátum poskytnutia úveru – okamihom uzatvorenia zmluvy, konečná splatnosť úveru – 84 mesiacov od splatnosti prvej mesačnej anuitnej splátky, výška pravidelnej mesačnej anuitnej splátky úveru 47,54 EUR, termín splatnosti splátky a poistného – 25. dňa príslušného mesiaca, počet splátok – 84, výška mesačného poistného pre poistenie – 2,38 EUR, výška celkovej čiastky, ktorú musí dlžník zaplatiť 3 995,82 EUR, poplatok za úver 50 EUR.

Dňa 13.3.2015 uzavrela žalobkyňa so žalovaným Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. XX-XXXXXXXXXX (ďalej tiež „Zmluva č. 4“), na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyni bezúčelový spotrebiteľský úver na sumu 2 000 EUR s nasledovnými podmienkami: výška úrokovej sadzby 12,30 %, RPMN 13,97 %, priemerná hodnota RPMN 16,16 %, dátum poskytnutia úveru – okamihom uzatvorenia zmluvy, konečná splatnosť úveru – 84 mesiacov od splatnosti prvej mesačnej anuitnej splátky, výška pravidelnej mesačnej anuitnej splátky úveru 35,81 EUR, termín splatnosti splátky a poistného – 24. dňa príslušného mesiaca, počet splátok – 84, výška mesačného poistného pre poistenie – 1,79 EUR, výška celkovej čiastky, ktorú musí dlžník zaplatiť 3 048,04 EUR, poplatok za úver 40 EUR.

Dňa 29.4.2015 uzavrela žalobkyňa so žalovaným Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. XX-XXXXXXXXXX (ďalej tiež „Zmluva č. 5“), na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyni bezúčelový spotrebiteľský úver na sumu 2 000 EUR s nasledovnými podmienkami: výška úrokovej sadzby 8,90 %, RPMN 10,10 %, priemerná hodnota RPMN 16,16 %, výška odplaty 11,11 %, výška najvyššej prípustnej odplaty 23,16 %, dátum poskytnutia úveru – okamihom uzatvorenia zmluvy, konečná splatnosť úveru – 84 mesiacov od splatnosti prvej mesačnej anuitnej splátky, výška pravidelnej mesačnej anuitnej splátky úveru 32,20 EUR, termín splatnosti splátky a poistného – 24. dňa príslušného mesiaca, počet splátok – 84, výška mesačného poistného pre poistenie – 1,61 EUR, výška celkovej čiastky, ktorú musí dlžník zaplatiť 2 744,80 EUR, poplatok za úver 40 EUR.

Dňa 25.5.2015 uzavrela žalobkyňa so žalovaným Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby č. XX-XXXXXXXXXX (ďalej tiež „Zmluva č. 6“), na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyni bezúčelový spotrebiteľský úver na sumu 1 850 EUR s nasledovnými podmienkami: výška úrokovej sadzby 13,90 %, RPMN 15,82 %, priemerná hodnota RPMN 16,16 %, výška odplaty 16,15 %, výška najvyššej prípustnej odplaty 23,16 %, dátum poskytnutia úveru – okamihom uzatvorenia zmluvy, konečná splatnosť úveru – 84 mesiacov od splatnosti prvej mesačnej anuitnej splátky, výška pravidelnej mesačnej anuitnej splátky úveru 34,76 EUR, termín splatnosti splátky a poistného – 24. dňa príslušného mesiaca, počet splátok – 84, výška mesačného poistného pre poistenie – 1,74 EUR, výška celkovej čiastky, ktorú musí dlžník zaplatiť 2 956,84 EUR, poplatok za úver 37 EUR.

Z výpisu z lustrácie žalobkyne v Sociálnej poisťovni za obdobie od 1.4.2014 do 1.6.2015 vyplýva,, že žalobkyňa mala za dané obdobie príjem iba raz, v marci 2015, vo výške 383,27 EUR v hrubom (vymeriavací základ), pričom úhrn poistného bol vo výške 26,82 EUR.

Zistený skutkový stav súd nasledovne právne posúdil:

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojsť odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“) v znení účinnom v čase uzavretia zmlúv, t.j. do 22.12.2015, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

Podľa § 2 písm. g) ZoSÚ na účely tohto zákona sa rozumie celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

Podľa § 2 písm. h) ZoSÚ celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 2 písm. i) ZoSÚ ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ účinného v čase uzavretia jednotlivých zmlúv veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 7 ods. 2 ZoSÚ účinného v čase uzavretia jednotlivých zmlúv spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.17)

Podľa § 7 ods. 15 ZoSÚ účinného od 1.4.2015 do 29.9.2015 veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

- a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a
- b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ účinného od 1.4.2015 do 29.9.2015 vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

- a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
- b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi;

Podľa § 7 ods. 17 ZoSÚ účinného od 1.4.2015 do 29.9.2015 veriteľ je povinný v záujme odbornej starostlivosti pri poskytovaní spotrebiteľských úverov vytvoriť a udržiavať systém posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a postupovať v súlade s týmto systémom a vytvoriť a udržiavať systém poskytovania spotrebiteľských úverov.

Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 písm. f), g), i) a j) ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmlúv o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸) musí obsahovať tieto náležitosti:

- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov (pozn. v znení účinnom od 1.4.2015 je táto náležitosť uvedená pod písm. k/ predmetného ustanovenia).

Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom do 31.3.2015 poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ v znení účinnom od 1.4.2015 poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l, s, z) a aa).

Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ účinného do 31.3.2015 ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ účinného od 1.4.2015 do 29.9.2015 ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 11 ods. 4 aktuálne účinného ZoSÚ spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.18ba)

Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa čl. 10 ods. 2 písm. c) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „Smernica“) zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza dĺžku trvania zmluvy o úvere.

Podľa čl. 10 ods. 2 písm. u) Smernice zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza prípadné iné zmluvné podmienky.

Podľa článku 22 ods. 1 Smernice keďže táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia, členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto Smernice.

Prípustnosť žaloby súd odvodil od § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku a § 11 ods. 4 ZoSÚ, v zmysle ktorého spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

Súd mal v spore preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovaným boli uzatvorené zmluvy o úvere, pričom vzhľadom na povahu účastníkov týchto zmlúv, je nesporné, že predmetné zmluvné vzťahy spadajú do okruhu spotrebiteľských zmluvných vzťahov. Žalovaný ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetné zmluvy so žalobkyňou, ktorá je fyzickou osobou - nepodnikateľom (čo vyplýva z označenia žalobkyne v zmluvách identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, dátumom narodenia, rodným číslom, prípadne číslom občianskeho preukazu). Súd teda zastáva názor, že zmluvy o spotrebiteľských úveroch sú zmluvami spotrebiteľskými, a preto je nutné na ne aplikovať i príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníku, ako aj zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Spotrebiteľský charakter zmluvy medzi stranami ani nebol sporný.

Sporným bolo predovšetkým posúdenie, či zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky povinné náležitosti a či úver z nej poskytnutý nie je potrebné s poukazom na § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ považovať za bezúročný a bez poplatkov.

Po preskúmaní predmetných zmlúv o spotrebiteľskom úvere majú na zreteli eurokonformný výklad zákonnej úpravy súd dospel k záveru, že zmluvy obsahujú všetky obligatórne náležitosti v zmysle v tých časoch platnej úpravy zmlúv o spotrebiteľských úveroch.

Čo sa týka doby trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, donedávna bola judikatúra súdov ohľadom spornej otázky nejednotná. S ohľadom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 69/2020 z 30.11.2021, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2022 pod číslom judikátu R 16/2022, by sa mala judikatúra súdov zjednotiť v závere, že v zmluvách o spotrebiteľských úveroch uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30. apríla 2018 nie je potrebné uvádzať presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Náležitosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 písm. f) zákona sú splnené, ak zmluva obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a údaje, z ktorých možno určiť, dokedy povinnosť platiť úver s príslušenstvom trvá. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že v každej zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere je dostatočným spôsobom vyjadrená doba trvania zmluvy, resp. termín konečnej splatnosti, keď zmluvy obsahujú údaje o splatnosti splátok a dobe, po ktorú bude potrebné platiť predmetné úvery tak, ako to v podstate uvádzala už žalobkyňa vo svojej žalobe. Hoci žalobkyňa ňou citované opisné spôsoby zakotvenia údajov o dobe trvania zmluvy, resp. termíne konečnej splatnosti do jednotlivých zmlúv považovala za nepostačujúce, súd má za to, že tieto sú v zmysle eurokonformného výkladu ustanovenia § 9 písm. f) ZoSÚ i s poukazom na závery Najvyššieho súdu SR dostatočne určité.

Súd sa taktiež nestotožnil s argumentáciou žalobkyne ohľadom absencie celkovej výšky úverov a nesprávnych hodnôt RPMN v neprospech spotrebiteľa v zmluvách č. 2, 3, 4, 5 a 6. Tvrdenia žalobkyne o tom, že žalovaný si skompenzoval poplatok za poskytnutie úveru už na úvod zmluvného vzťahu a takto ukrátil spotrebiteľa o skutočnú výšku dojednaného spotrebiteľského úveru. Súd vychádzal z nesporného skutkového tvrdenia, že žalobkyňi boli najprv poskytnuté jednotlivé úvery v dojednaných čiastkach a až po ich poskytnutí (prípísaní v prospech účtu žalobkyne) došlo k stiahnutiu poplatku za úver. Uvedené sa

taktiež odrazilo v prepočte hodnôt RPMN, kde žalovaný vychádzal aj z nákladu spočívajúceho v poplatku za úver započítaného v deň poskytnutia úveru.

Ohľadom absencie podmienok podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ (podmienky uplatňovania úrokovej sadzby) súd taktiež dal za pravdu žalovanému, keď sa stotožnil s jeho tvrdením, že tento údaj nebol v zmluve žiadnym opisným spôsobom uvedený, nakoľko bol skonzumovaný dojednaním fixnej úrokovej sadzby v každej úverovej zmluve.

Napokon sa súd taktiež nestotožnil s argumentáciou žalobkyne ohľadom osobitnej potreby uvádzania predpokladov použitých pre výpočet RPMN, v rámci ktorej poukazovala aj na potrebu uvedenia matematického výpočtu RPMN. Zo znenia § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť konkrétny matematický výpočet RPMN, pričom zákon nepožaduje ani predpoklady pre výpočet RPMN špeciálne v zmluve označovať ako predpoklady pre výpočet RPMN. Pokiaľ zákon vyžaduje uviesť všetky predpoklady použité pre výpočet RPMN, je postačujúce ak sú tieto predpoklady uvedené v zmluve, pričom všetky základné parametre pre výpočet RPMN sú uvedené v čl. I každej zo zmlúv pod názvom „Základné podmienky“, resp. „Základné ustanovenia“. Predmetnou problematikou sa zaoberala aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/183/2020 zo dňa 24.2.2021, ktoré bolo zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod číslom R 86/2021, kde najvyšší súd judikoval, že z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení do 31. marca 2015 nevyplýva, že by jednou z náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy bol konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov alebo predpoklady pre jej výpočet.

Súd však vyhodnotil za nedostatočné splnenie si povinnosti zo strany veriteľa v zmysle § 7 ods. 1 a 2 ZoSÚ účinných v čase uzavretia tej-ktorej zmluvy, ktorá podlieha ex offo súdnemu prieskumu. Predmetná povinnosť ma za cieľ predchádzať predlžovaniu spotrebiteľov, u ktorých možno už v kontraktačnom procese zistiť, či budú predovšetkým s ohľadom na svoje príjmy, výdavky, rodinné pomery i prípadnú úverovú zaťaženosť schopní v priebehu zmluvného vzťahu riadne plniť splátky úveru. Totiž žalovaný stotožňoval splnenie si danej povinnosti s postupom predschrálenia úverov, ktoré v sebe zahŕňalo vyhodnotenie interných informácií o žalobkyňi, údajov o nej v databáze banky, internú úverovú angažovanosť žalobkyne a priemer kreditov a debetov na účte žalobkyne za mesiac pre obdobie 6 mesiacov predchádzajúcich predschrálenej ponuke. Súd však zastáva názor, že postup predschráľovania úveru nie je možné stotožňovať s povinnosťou veriteľa podľa § 7 ods. 1 a 2 ZoSÚ s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom predovšetkým na dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Vyhodnotenie kreditov a debetov na účte síce môže, ale nemusí zodpovedať príjmom spotrebiteľa. Odhliadnuc od prípadného skúmania úverovej zaťažnosti spotrebiteľa, je potrebné konštatovať, že ani pri jednom z poskytovaných úverov si žalovaný ako veriteľ neoveroval príjem žalobkyne ako spotrebiteľky. Nie je pritom zrejmé, či vôbec zohľadňoval, čo predstavovali kreditné operácie na jej účte a rovnako tak, čo predstavovali debetné operácie. Uvedené sa skôr javí ako spôsob obchádzania overovania príjmu spotrebiteľa, hoci v zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ účinného už aj v čase poskytovania úverov vyplývala povinnosť vyhodnocovať schopnosť splácania úveru i s ohľadom na daný parameter. Žiada sa navyše dodať, že už v čase poskytnutia úverov § 11 ods. 2 ZoSÚ zakotvoval, že za hrubé porušenie povinnosti, podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, ktorého následkom je bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov (resp. od 1.4.2015 bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver). Súd tak vyhodnotil postup žalovaného v každom a jednom kontraktačnom procese za hrubé porušenie povinností veriteľa podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Na dôvazok sa žiada dodať, že súd lustráciou v Sociálnej poisťovni za dané obdobie predchádzajúce uzavretiu zmlúv zistil iba jeden príjem žalobkyne v mesiaci marec 2015, ktorý by s ohľadom na výšky všetkých splátok úverov nesvedčal o jej bonite.

S poukazom na uvedené skutočnosti a citovaných právnu úpravu súd vyhovel žalobe žalobkyne a vyhlásil predmetné spotrebiteľské úvery za bezúročné a bez poplatkov pre hrubé porušenie povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že plne úspešnej žalobkyni priznal voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

2 14Csp/215/2020

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov, písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.